

ЗАПИТУВАЛИ-ВІДПОВІДАЄМО: Деякі питання соціального захисту військовослужбовців

Працівник, бюджетної установи за власним бажанням підписав контракт про проходження військової служби у Збройних Силах України строком до закінчення особливого періоду.

На які пільги та гарантії він може розраховувати під час проходження військової служби за контрактом?

Військовослужбовці користуються усіма правами і свободами людини та громадянина, гарантіями цих прав і свобод, закріпленими в Конституції України та законах України, з урахуванням особливостей, установлених Законом України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» та іншими законами.

У зв'язку з особливим характером військової служби, яка пов'язана із захистом Вітчизни, військовослужбовцям надаються визначені законом пільги, гарантії та компенсації.

Грошове забезпечення військовослужбовця залежить від обійманої посади, військового звання, тривалості, інтенсивності, умов військової служби, а також кваліфікації. Крім того, грошове забезпечення підлягає індексації відповідно до закону.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 р. № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб» уряд змінив порядок нарахування грошового забезпечення військовослужбовцям. Зокрема, встановлено залежність розмірів посадового окладу та окладу за військовим званням від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що забезпечить щорічне зростання розміру грошового забезпечення залежно від збільшення соціальних стандартів у державі. Також збільшено у структурі грошового забезпечення частку основних його видів (посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням та надбавки за вислугу років) до 60% та зменшено частку додаткових видів у структурі грошового забезпечення з 85 до 40%.

Постанова, ухвалена на виконання Плану пріоритетних дій Уряду України на 2017 рік, набирає чинності з 1 січня 2018р.

За військовослужбовцями, захопленими в полон або заручниками, а також інтернованими в нейтральних, державах або безвісно відсутніми, зберігаються виплати в розмірі посадового окладу за останнім місцем служби, окладу за військовим званням, надбавки за вислугу років, інших щомісячних додаткових видів грошового забезпечення постійного характеру та інші види грошового забезпечення з урахуванням зміни вислуги років та норм грошового забезпечення.

Сім'ям таких військовослужбовців щомісячно виплачується грошове забезпечення, а саме:

дружині (чоловіку), а в разі її (його) відсутності - повнолітнім дітям, які проживають разом з нею (ним), або законним представникам (опікунам, піклувальникам) чи усиновлювачам неповнолітніх дітей (інвалідів з дитинства - незалежно від їхнього віку), а також особам, які перебувають на утриманні військовослужбовців, або батькам військовослужбовців рівними частками, якщо військовослужбовці не перебувають у шлюбі і не мають дітей.

Грошове забезпечення цим членам сімей виплачується до повного з'ясування обставин захоплення військовослужбовців у полон або заручниками, інтернування військовослужбовців або їхнього звільнення, або визнання їх у встановленому законом порядку безвісно відсутніми чи померлими. У всіх випадках грошове забезпечення виплачується не більш ніж до дня вилучення військовослужбовця зі списків особового складу військової частини.

Під час проходження військової служби за контрактом військовослужбовці мають право **на речове забезпечення** відповідно до визначених норм, безоплатну кваліфіковану **медичну допомогу** у військово-медичних закладах охорони здоров'я.

У разі переїзду військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, **на нове місце військової служби** в інший населений пункт у зв'язку з призначенням на військову посаду, зарахуванням до військового навчального закладу, термін навчання в якому становить не менш як шість місяців, або у зв'язку з передислокацією військової частини їм виплачується:

підйомна допомога в розмірі місячного грошового забезпечення на військовослужбовця і 50% місячного грошового забезпечення на кожного члена сім'ї військовослужбовця, який переїжджає з ним на нове місце військової служби;

добові, встановлені Кабінетом Міністрів України для працівників, які перебувають у відрядженні, за кожний день перебування в дорозі на військовослужбовця та кожного члена сім'ї військовослужбовця, який переїжджає разом з ним.

Військовослужбовцям надаються **щорічні основні відпустки** із збереженням грошового, матеріального забезпечення та наданням **грошової допомоги на оздоровлення** в розмірі місячного грошового забезпечення. Щорічна основна відпустка надається впродовж календарного року.

Якщо Законом України «Про відпустки» або іншими законами України передбачено надання додаткових відпусток без збереження заробітної плати, такі відпустки військовослужбовцям надаються без збереження грошового забезпечення.

Відпустка за сімейних обставин без збереження грошового забезпечення надається військовослужбовцю в таких випадках:

у разі укладення ним шлюбу - тривалістю до 10 календарних днів;

тяжкого стану здоров'я або смерті рідних по крові або по шлюбу:

дружини (чоловіка), батька (матері), вітчима (мачухи), сина (дочки), пасинка (падчерки}, рідного брата (рідної, сестри) військовослужбовця, батька

(матері) подружжя або особи, на вихованні якої перебував військовослужбовець, - тривалістю до семи календарних днів без урахування часу, потрібного для проїзду до місця проведення відпустки та назад;

інших рідних — тривалістю до трьох календарних днів без урахування часу, потрібного для проїзду до місця проведення відпустки та назад;

пожежі або іншого стихійного лиха, яке спіткало сім'ю військовослужбовця, - тривалістю до 15 календарних днів без урахування часу, потрібного для проїзду до місця проведення відпустки та назад;

в інших виняткових випадках, коли присутність військовослужбовця в сім'ї потрібна, за рішенням командира (начальника) військової частини - тривалістю до трьох календарних днів без урахування часу, потрібного для проїзду до місця проведення відпустки та назад. Така відпустка може надаватися один раз упродовж календарного року.

В особливий період під час дії воєнного стану військовослужбовцям можуть надаватися відпустки за сімейних обставин та з інших поважних причин із збереженням грошового забезпечення тривалістю не більш як 10 календарних днів.

Один раз на рік військовослужбовцеві може надаватися **матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань** (на підставі відповідних підтвердних документів).

У зв'язку з хворобою військовослужбовця йому надається відпустка для лікування із збереженням грошового та матеріального забезпечення на підставі висновку військово-лікарської комісії. Тривалість такої відпустки визначається характером захворювання. Загальний час безперервного перебування військовослужбовця в закладах охорони здоров'я та у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою не має перевищувати чотирьох місяців поспіль (крім випадків, коли законодавством передбачено більш тривалі строки перебування на лікуванні).

Військовослужбовці (крім військовослужбовців строкової військової служби) та члени їх сімей мають право не більше одного разу на рік **на санаторно-курортне лікування** та відпочинок у санаторіях, будинках відпочинку, пансіонатах і на туристських базах Міністерства оборони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів з пільговою оплатою вартості путівок у розмірах та порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України. Таким же правом користуються члени сімей військовослужбовців, які загинули (померли) або пропали безвісти під час проходження військової служби. До таких членів сімей належать: батьки, дружина (чоловік), неповнолітні діти, а також діти - інваліди з дитинства (незалежно від їх віку).

Така пільга надається військовослужбовцям та членам їхніх сімей за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує трьох прожиткових мінімумів.

У разі відсутності службового житлового приміщення військовослужбовці рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом і не перебувають у шлюбі,

розміщуються безплатно в спеціально пристосованих казармах у розташуванні військової частини, а сімейні - у сімейних гуртожитках. Житлово - побутові умови в таких казармах мають відповідати вимогам, які пред'являються до гуртожитків, призначених для проживання самотніх громадян. Для інших військовослужбовців військова частина зобов'язана орендувати житло для забезпечення ним військовослужбовця та членів його сім'ї або на бажання військовослужбовця виплачувати йому грошову компенсацію за піднайм (найм) житлового приміщення.

За військовослужбовцями офіцерського складу, які проходять військову службу за контрактом, зберігається право на житлову площу, де вони проживали до вступу на військову службу. Вони не можуть бути зняті з обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, за попереднім місцем проживання.

Військовослужбовці, які мають вислугу на військовій, службі 20 років і більше та потребують поліпшення житлових умов, мають право на **одержання кредитів на індивідуальне житлове будівництво або придбання приватного житлового будинку (квартири)** на строк до 20 років з погашенням, загальної суми та відсоткових ставок за кредитами за рахунок коштів, призначених у державному бюджеті на утримання Збройних Сил України, Служби безпеки України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань. Такий кредит надається військовослужбовцю тільки один раз упродовж усього часу проходження ним військової служби.

Дітям військовослужбовців за місцем проживання їхніх сімей у першочерговому порядку надаються місця в загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах і дитячих оздоровчих таборах незалежно від форми власності.

Військовослужбовці мають право на **безоплатний проїзд** залізничним, повітряним, водним та автомобільним (за винятком таксі) транспортом у відрядження, при переведенні на нове місце проходження військової служби або у зв'язку з передислокацією військової частини, до місця проживання, обраного при звільненні з військової служби, в межах України.

Також передбачено **безоплатний проїзд** залізничним, повітряним, водним та автомобільним (за винятком таксі) транспортом у відпустку в межах України, але за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Правом на безоплатний проїзд усіма видами транспорту загального користування міського, приміського та міжміського сполучення (за винятком таксі) користуються тільки військовослужбовці строкової військової служби.

Військовослужбовці (крім військовослужбовців строкової військової служби) мають право на першочергове встановлення квартирному телефону, а також першочергове встановлення квартирної охоронної сигналізації.

Військовослужбовцям з початку і до закінчення особливого періоду, а резервістам та військовозобов'язаним - з моменту призову підчас мобілізації і до закінчення особливого періоду **штрафні санкції, пеня** за невиконання зобов'язань перед підприємствами, установами й організаціями усіх форм власності, в тому числі банками, та фізичними особами, а також **проценти за користування кредитом не нараховуються**.

Згідно з частиною 3 ст. 119 КЗпП за працівниками, прийнятими на військову службу за контрактом. У тому числі через укладення нового контракту на проходження військової служби, під час особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення **зберігаються місце роботи, посада і середній заробіток** на підприємстві, в установі, організації, фермерському господарстві, сільськогосподарському виробничому кооперативі незалежно від підпорядкування та форми власності й у фізичних осіб - підприємців, де вони працювали на час призову.

Відповідно до абзацу другого п. 1 ст. 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» час перебування громадян України на військовій службі зараховується до їхнього страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби.
